

Teza: bezpodstawne uniewinnienie za niedopełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego.

Okoliczności związane z obwinionym takie jak jego wiek, stan zdrowia czy sytuacja rodzinna nie są ustawowymi przesłankami wyłączającymi winę, a ustawodawca nie wprowadził w kodeksie karnym klauzuli umożliwiającej ustalenie pozaustawowych przesłanek wyłączających winę.

Sygn. akt WO-137/19

ORZECZENIE
dnia 11 grudnia 2019 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący SWSD Magdalena Śniegula

Sędziowie: SWSD Tomasz Fox, SWSD Marek Hamerlik (sprawozdawca)

Protokolant Magdalena Senderska przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Alicji Kujawy

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 r. sprawy radcy prawnego A. H. (nr wpisu (...))

obwinionego o to, że nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego i nie uzyskał żadnego z wymaganych co najmniej 40 punktów szkoleniowych w cyklu szkoleniowym, który trwał od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r. - czym naruszył obowiązek dbania o rozwój zawodowy poprzez kształcenie ustawiczne a także obowiązek stosowania się do uchwał organów samorządu radców prawnych

tj. popełnił czynzart.64 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust.1 i 2 oraz art.61 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w związku z § 7 i § 11 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, stanowiącego załącznik do uchwały nr 103/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku), (tj. uchwała Nr 124/X/2017 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 października 2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku,

na skutek odwołania z dnia 6 czerwca 2019 roku od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców w Warszawie z dnia 6 maja 2019 r. (sygn. akt D 23/19) - wniesionego przez oskarżyciela - Rzecznika Dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego

orzeka:

1.
uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

2.
orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego w zryczałtowanej kwocie 1.250,00 zł. (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt 00/100) pozostawia do rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 6 maja 2019 roku, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, w sprawie prowadzonej przeciwko obwinionemu radcy prawnemu A. H. (H.) obwinionemu o to, że:

nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego i nie uzyskał żadnego z wymaganych co najmniej 40 punktów szkoleniowych w cyklu szkoleniowym, który trwał od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r. - czym naruszył obowiązek dbania o rozwój zawodowy poprzez kształcenie ustawiczne a także obowiązek stosowania się do uchwał organów samorządu radców prawnych

-tj. popełnił czyn z art.64 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust.1 oraz art.61 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w związku z § 7 i § 11 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, stanowiącego załącznik do uchwały nr 103/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku), (tj. uchwała Nr 124/X/2017 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 października 2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku

- uniewinnił obwinionego radcę prawnego od zarzucanego mu czynu.

Od niniejszego orzeczenia w dniu 6 czerwca 2019 r. odwołanie na niekorzyść obwinionego wniósł oskarżyciel - Rzecznik Dyscyplinarny.

Odwołujący się zaskarżył orzeczenie w całości zarzucając mu:

rażącą obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 1 § 3 kk w związku z art.74¹ pkt.2 ustawy o radcach prawnych, mający istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia poprzez błędną jego wykładnię wskutek przyjęcia, iż właściwości i warunki osobiste obwinionego takie jak stan jego zdrowia i sytuacja rodzinna wpływają na możliwość przypisania obwinionemu winy.

Odwołujący w związku z tym wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie do ponownego rozpoznania

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił, co następuje

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, są wyczerpujące, prawidłowe i Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał je za własne.

Sąd I instancji uznał za bezsporne, iż obwiniony w cyklu szkoleniowym trwającym w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 stycznia 2017 roku nie zdobył żadnego z wymaganych 40 punktów szkoleniowych, mimo działań OIRP w Warszawie polegających na informowaniu obwinionego o istniejącym obowiązku szkolenia zawodowego i wskazywania możliwości realizowania tego obowiązku.

Obwiniony wskazywał dwukrotnie w dniu 19 listopada 2018 r, i 22 marca 2019 r. okoliczności, które jego zdaniem kwalifikowały go do zwolnienia lub odpowiedniego zmniejszenia wymiaru obowiązku doskonalenia zawodowego. Okolicznościami tymi były wiek obwinionego, jego choroby oraz trudna sytuacja rodzinna.

Zauważyć należy, iż obwiniony rozpoczął korespondencją z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Warszawie w sprawie obowiązku doskonalenia zawodowego dopiero po wszczęciu wobec niego dochodzenia przez rzecznika dyscyplinarnego tj. w dniu 19 września 2018 roku.

Sąd I instancji biorąc pod uwagę okoliczności sygnalizowane przez obwinionego uznał, iż przemawiają one za uniewinnieniem go od czynu objętego zarzutem wniosku o ukaranie. Dodatkowo Sąd I instancji wziął pod uwagę fakt, iż obwiniony nie był dotychczas karany dyscyplinarnie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wniesienie przez Rzecznika Dyscyplinarnego odwołania zasługuje na uwzględnienie.

Odwołujący prawidłowo zarzucił orzeczeniu Sądu I instancji, iż okoliczności, które uznano za podstawę uniewinnienia obwinionego nie zostały uznane przez ustawodawcę za okoliczności wyłączające winę.

Okoliczności związane z obwinionym takie jak jego wiek, stan zdrowia czy sytuacja rodzinna nie są ustawowymi przesłankami wyłączającymi winę, a ustawodawca - jak słusznie zauważył Odwołujący się - nie wprowadził w kodeksie karnym klauzuli umożliwiającej ustalenie pozaustawowych przesłanek wyłączających winę.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż obwiniony nie uzyskując żadnego punktu szkoleniowego podczas dwuletniego cyklu, popełnił przewinienie dyscyplinarne, jednakże stan faktyczny ww jakim nastąpiło przewinienie, a w szczególności okoliczności osobiste związane z obwinionym nie upoważniały Sądu I instancji do uniewinnienia obwinionego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż zachodzi konieczność wydania orzeczenia kasatoryjnego na podstawie art.437 § 2 kpk w związku z art.454 § 1 kpk.

Utrwalone orzecznictwo sądowe potwierdza możliwość uchylecia wyroku uniewinniającego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w związku z regułą ne peius (o tym m.in. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Kasa z dnia 8 listopada 2018 r. sygn. akt II KS 8/18). Wyższy Sąd Dyscyplinarny po wnikliwym przeanalizowaniu i oceniu dowodów a także po poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych stwierdza, iż Sąd I instancji dokonał obrazy prawa materialnego - tj. art. 1 § 3 kk w związku z art.74 ¹ pkt.2 ustawy o radcach prawnych ^poprzez błędne przyjęcie, iż okoliczności takie jak stan zdrowia obwinionego i jego sytuacja rodzinna są okolicznościami wyłączającymi winę, rozszerzając bezprawnie katalog zawarty w rozdziale III kodeksu karnego.

Jak słusznie zauważył w swoim odwołaniu rzecznik dyscyplinarny - wskazane przez Sąd I instancji okoliczności winny być uwzględnione przy wymierzaniu kary, a także wysokości kosztów postępowania obciążających obwinionego (art.53 § 2 kk w związku z art.74 ¹ pkt.2 ustawy o radcach prawnych).

W tym stanie rzeczy należało skierować sprawę do ponownego rozpoznania w trybie art.437 § 2 kpk.

Orzeczenie o kosztach postępowania pozostawiono Sądowi pierwszej instancji.